

prebivati ni dobro blizo plitvih stoječih vodà in mlak, ker iz njih vstajajo gnjile soparice in zrak spridujejo.

Kratkočasnica.

Učitelj: Povej, Anžek, ktere besedne plemena so v tem le stavku: „Kdor se pretepa in krade, ga zvežejo in kaznujejo“!

Učence: — „pretepa“ in „kaznujejo“ so občutljivi členki ali médmeti, — „krade“ je prisvojniki, „zvežejo“ pa vezni členek.

Novice.

Iz pilberške okolice dné 8. sušca. Štantetov-Šentviški. — Z radostnim srcem te, „dragi Tovarš“, prebiram; sosebno sta me dopisa iz ptujske okolice in iz pod Verha zdrnila, da tudi nekoliko o dotičnih zadevah spregovorim. Č. g. France Vučnik je za se in svoje verstnike mirno pa resno overgel vse natočevanje od strani mladih g. g. podučiteljev zoper nje iztrošeno. — V nekem mestu na Koroskem sta bila zaporedoma dva podučitelja postavljena. Pervi je s službo zapustil tudi nekoliko dolgov, kajti mu so bile pivnice veliko prijetnije mimo učilnice, — smodke, ker jih je mnogo eu dan popalil, v celem letu vender le cenejše od „Učiteljskega Tovarša“. Nja nastopnik ima ravno iste dohodke; ali on ne zabreda ne le v dolgove, ampak je poplačal celó prejne, in si je že tudi nekoliko penezov privaroval. In kako ravna ti poštenjak? Morda vseskozi v svoji sobi čepi? Morebiti si nikakor kaj ne privosči? Kaj pa da! On je čedno oblečen, značajnega vedenja, je viditi pri vsaki pošteni družbi, si omišluje potrebne knjige, pa tudi izposojuje, ter jih marljivo prebira. On si ne išče časti in veljavnosti po pivnicah, v prešerni obleki in v nepotrebnih prenapetih čenčarijah, ampak le v vestnem spolnovanju svojih dolžnost; zategadelj ga pa tudi vse mnogo časti. Torej je vse na sicer kratki pa vele pomenljivi besedi „kako“.

Prav je in znamenje napredka, če se tudi srenjčani ozirajo na šolo — ognisče omike, kakor v serce sega šola nekemu prebrisanemu srenjčanu iz pod Verha, kateri piše, da bi svoje starejše otroke raji v šolo pošiljali, ako bi se čas podučevanja prdrugacil. Naj mi bo dovoljeno, po lastni skušnji o tej reči kaj naznaniti. Bila mi je začasno v skerb zročena duhovnja, čigar faranom je veliko več mar bilo za neumno žival, kakor pa za ljube otročiče. Štela je duhovnja 1300 duš, otrok je pa komej 30 v šolo hodilo. Prepričan, da na pridni obiskavi šole je omika in napredek izbražovanja, si na vse moči prizadevam in o vsaki priliki farane opominjam, otročiče marljivo v šolo pošiljati; ali vse je bilo prazno slamo mlatiti. Že mi serce vpada, kar g. učitelja poprosim, naj mi okolisčine faranov razjasni. Zvedšemu, de faranom paša brani otroke v šolo pošiljati, se mi naenkrat kot v tmi luč zablisi. „Prdrugaciva, recem učitelju, šolski čas. Morebiti bo bolje, in sicer poskusiva takole: „Poduk naj bo le pol-dnevni; predpoldne od 10 — 12 naj hodijo novinci ali početniki v

šolo, popoldne od 1 — 3 pa veči učenci“. In čudo! Učilnica je bila predpoldne in popoldne vsakibart polna, podučevanje pa veliko spešneje mimo prej. Taka vravnava šolskih ur je sosebno potrebna v goratih krajih in pa, kjer farani za šolo še niso prav vneti. Poskusite vi, šolski načelniki! Krajne okoliščine se ne smejo nikjer prezreti. Drugače je ravnati v goratih krajih, drugače v poljanah, drugače po mestih; zakaj vse na tem sloni, da otroci marljivo v šolo hodijo, nikakor pa, kdaj in kako dolgo se podučujejo. — Belemu možu, kteremu tu sneg velimo, naša krasna okolica tako zelo dopada, da mu je volja, nas še precej dolgo časa nadlegovati; včeraj in danes nas kropi in moči, da se že komej in komej iz med nja vidimo. Ali mi se bomo zoper to milost pri solcu in jugu pritožili, ter se nadjamo, da bomo ušlišani in kmali rešeni presnetega nepovabljenega gosta.

Iz ptujske okolice. Če „Tovaruš“ še niso znane imena učiteljev v lavantinski škofiji, kterim je slavno c. k. nameštnstvo v Gradcu prisodilo remuneracije zavoljo marljivega podučevanja v ponavljavni šoli, jih jaz pošljem, da se razglasé v slavo obdarvanim, pa tudi v spodbudo vsem učiteljem, naj bi ponavljavne šole nikar ne zamenjari, marveč marljivo skerbeli, da bolj odrasčena mladež ne pozabi šolskih naukov, zraven si pa nabira še drugih za življenje. Le po tem načinu je mogoče, da se ljudstvo povzdigne na tisto stopnjo zaželjene omike, ki je primerna sedajnemu času. Imena teh gospodov učiteljev so: Anton Koprivšek v Ulimjah, Franc Rošker pri sv. Janezu na Dravskem polji, Franc Čeh pri sv. Jurji na Ščavnici, Jakob Adanič na Polensaki, Jakob Skamlič pri sv. Ihu na Goričkem, Juri Torinek pri svetem Martinu v Rožnem dolu, Miha Červ v Gornjem gradu, Ignaci Petrič v Leskovcu, Tomaž Dernač v Sevnici in Ježef Potočnik v Majšbergu pod ptujsko goro. — Učitelj v Majšbergu je bil letos že tretje okraden. Temu pa se ni čuditi, kajti šolska hiša je taka poderiga, da nima ene same shrambe, kjer bi bila kaka reč varna. Milovati moramo učitelja, ki si v takem razterganem šotoru ne more pomagati. Kar si je reva pridobil, so mu vzeli, sam in njegovi pa naj se sedaj živé, kakor morejo. Žalostno! In res, tako razdrapano šolske hiše, še nikjer nisem vidil; skorej bi človek menil, da je kaka oglarska koč. Nevem, kaj je krivo, da je v tej fari, ki šteje še čez 2000 duš, šola tako zelo zapuščena! Bog daj boljše!

J. L. Rakoljski.

Iz Iga. 26. svečana. G. — r. — Milo so se oglasili danes zvonovi. Naznanjali so namreč vasčanom smert in zgubo svojega g. učitelja Lorenc-a Ivančič-a, kteri se je ta dan po tri mesečni bolezní preselil v boljšo domačija. V njem je zgubila družina skerbnega očeta, fara svojega prijatla in dobrotnika, učenci svojega učitelja, učiteljstvo pa častitljivega starčka. Celih pet in štirideset let in pol je delal ranjki v vinogradu Gospodovem samo v tej fari, popred pa štiri leta v Dolu, tedaj vkup okoli petdeset let. Pri svoji visoki starosti pri 73. letih, je pa ranjki še vedno do letos opravljal svojo težavno učiteljsko službo. V koljki meri si je pa ranjki ljubezen in spoštovanje vasčanov pridobil, vidilo se je, ko je umerl in na dan

njegovega pogreba. Zraven preč. duhovščine in šolske mladine se je zbrala obilna množica, ter ga spremila na zadnji pot. Tudi domači pevski zbor je ranjkega počastil s čveterospevom: „Jamica tiha“. — Bog mu daj večni raj!

Iz Ljubljane. Klic slavnega c. k. doželnega poglavarja kliče revežem na Notranjskem v pomoč. Naj bi se tudi šolska mladost vdeleževala tega dobrega dela s primernimi milodari!

— Iz g. J. R. Miliceve tiskarnice so pri bukvozezu g. Ničmanu ravnokar prišle na svitlo: „Zgledne molitvene bukve, ali napeljevanje k molitvi po svetopisemskih in drugih svetih zgledih“. To lepo, podučno in spodbudno knjigo je po slovečem J. C. Šmidu poslovenil gosp. B. Bartol, pisavec „Kristusove neveste“. Priporočamo jo tudi učiteljem in sploh šolskim prijateljem, da bi jo rabili za se, za mladino in tudi za šolske darila.

— Tudi je prišel na svitlo IV. zvezek „Dušne hrane“, ki je zopet po obsegu in po primernih podobah prav spodbuden in mičen.

— V seji mestnega odbora 4. t. m. je bila po predlogu šolskega oddelka, katerega sporočevavec je bil odbornik gosp. dr. Janez Bleiweis, učiteljem mestne glavne šole pri sv. Jakobu za podučevanje rokodelskih dečkov v nedeljski šoli priznana remuneracija — vsakemu po 50 gold. za leti 1863 in 1864. Slava!

Premembi v učiteljskem stanu.

G. Lorenc Ivančič, učitelj na Igu, je umerl (R. I. P.). Na njegovo mesto je za namestnika postavljen g. Franc Govekar, ondašnji podučitelj, za podučitelja pa g. Franc Lunder, poterj. pripravnik.

Listnica. Gospodu Pož. v O na Štajarskem. Radi Vam verjamemo, da se v nekterih krajih šolskim pomočnikom hudo godi. Nekteri stari učitelji so čmerni, nesterpljivi in sebični, nekteri mladi pa preveč ošabni, — preveč od sebe domišljujejo, niso zadovoljni s tem, kar dobivajo, ali pa starejšim učiteljem boljše plačo zavidajo. Hudoben človek pride, in seje seme razpertije med njima, in eden drugega ne moreta viditi. Tako pa ni samo pri učiteljih, tako je tudi v drugih stanovih, ne le samo pri vas, ampak tudi pri nas. Ljudem primanjkuje tega, od česar govori slavni apostelj: „Ljubezen je poterpeljiva“ i. t. d. Pravične pritožbe bodo vaši predniki gotovo sprejemali, toda najemniku serca do šole dati ne morejo, posebno, ako je že učitelj dalj časa v službi in svoje dolžnosti po vnanje opravlja. Od mladega učitelja se pa vendar več gorečnost in trud po pravici sme pričakovati. — Da mladi učitelji rajši časopise prebirate, to se spodobi, in vam je na korist; stari učitelji imajo veliko drugih skerbí, in ne more se jim tako za zeló jemati, ako ostajajo pri svojem kopitu, da le to, kar znajo, prav porabljujejo. — Ne bodite hudi, da tedaj Vašega dopisa ne moremo natisniti; vzrok tega najdete pri sv. Lukežu v XII. pogl. v 13, 14. 15. Starejšim in mlajšim učiteljem bi pa priporočali, da bi brali, kar piše slavni nemški pedagog Kellner v svojih Aforismih str. 120, št. 109 — 110.

G. J. V. v Lib.: „Malega sadjorejca“ smo Vam poslali; prašajte na pošti! — G. J. L. v M.: Za vse druge spisi smo Vam in bomo hvaležni, samo omenjenega stroka pa ne luscimo radi, sej veste, kako je. —

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Natiskar in založnik:
Jož. Rudolf Milic.